

Zahtjev za raskid i utvrđenje raskida

Prema stavu Vrhovnog suda RH u odluci br. Rev-232/2004 tužena i u reviziji navodi da je tužitelj jednostranim raskidom ugovora i napuštanjem spornog poslovnog prostora taj korak učinio na svoj rizik i opasnost, pa mu stoga ne pristoji pravo na podnošenje tužbe za raskid ugovora kada zakonskih uvjeta za raskid ugovora nema. Tužitelj međutim nije zahtijevao da sud svojom odlukom raskine ugovor niti je prvostupanjski sud donio presudu kojom se ugovor raskida. Prvostupanjski sud je donio deklaratornu presudu kojom utvrđuje "da je raskinut ugovor od 21. prosinca 1994. godine". Dakle, ne da ga raskida, već da je raskinut. Utvrđuje ono što je već postojalo u trenutku donošenja presude, tj. da je ugovor raskinut. Bilo je dovoljno utvrditi je li ugovor raskinut ili nije, a nije relevantno koja ugovorna strana ga je raskinula i tko je kriv za raskid, odnosno je li ugovor raskinut po samom zakonu. Ovaj sud je suglasan da se u ovom slučaju ne mogu primijeniti odredbe čl. 137. ZOO na koje se pozvao prvostupanjski sud. Raskidom ugovora obje strane su oslobođene svojih obveza, izuzev obveze na naknadu eventualne štete (čl. 132. st. 1. ZOO). U ovoj parnici nije istaknut zahtjev za naknadu štete pa je neodlučno postoji li krivnja za raskid ugovora. U slučaju raskida ugovora svaka strana ima pravo u smislu čl. 132. st. 3. ZOO tražiti da joj se vrati ono što je dala. Obveza vraćanja onoga što je primljeno ne ovisi o tome tko je izjavio raskid ugovora i čijom krivnjom je došlo do raskida. U konkretnom slučaju to znači da tužitelj ima pravo tražiti da mu tužena vrati ono što je primila, a utvrđeno je da je primila 175.000 DEM.